Ἔτος 16ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1903 — Ἀριθ. 736

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴ τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. - Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ Ἑλληνίδες καὶ ἡ Ἐθνικὴ ζωή Γ'. — Ἡ Βασιλεία τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας (ὑπὸ κ. Πηνελόπης Παπαηλιοπούλου). — Ἀγγλικὴ Φιλολογία Eligabeth Browning Barrett (ὑπὸ δος Εἰρήνης Νικολαΐδου). — Σημαίνοντες νεκροί. — Τὸ Νέον Συμβόλαιον. — Ἄλλη λογραφία. — Συνταγαί. — Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

Γ'.

Ὁ τίτλος αὐτὸς εἶναι ἴσως ὁ ἁρμονικώτερος τίτλος ὅπου ἐγράφη ποτέ ἐπὶ κεφαλῆς κοινωνικῶν ἄρθρων ἢ χρονογραφημάτων. Καὶ ὄχι μόνον ἁρμονικός, ἀλλὰ καὶ ἀληθὴς καὶ παραστατικὸς μιᾶς πραγματικότητος. Ἡ ἐθνική μας ζωὴ καὶ αἱ Ἑλληνίδες εἶναι πράγματα τόσον συνδεδεμένα, ὥστε τὸ ἓν χωρὶς τὸ ἄλλο δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Μεθ' ὅσα δὲ καὶ ἂν λέγῃ ὁ κ. συντάκτης τῆς Ἀκροπόλεως, ὅ,τι καλλίτερον καὶ εὐγενέστερον καὶ ἁγνότερον ἔχει μείνει εἰς τὸν τόπον μας καὶ δίδει τὸ μέτρον τῆς προόδου μας καὶ τῆς ἐντιμότητός μας καὶ τῶν ἁγνῶν μας ἠθῶν καὶ δίδει ἐλπίδας δι' ἓν αὔριον καλλίτερον τοῦ σήμερον, καὶ διὰ μίαν εὐδίαν κατόπιν μιᾶς καταιγίδος, καὶ δι' ἓν φῶς ἔπειτα ἀπὸ ἓν ἡμίφως εἶναι καὶ πάλιν αἱ Ἑλληνίδες, εἶναι καὶ πάλιν αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφοβήθη ὁ τόσον σκαιῶς ὑβρίσας τὰς Ἑλληνίδας, ὅτι μόνον εἰς τὸ περὶ ξενογλωσσίας ζήτημα θὰ ἀπήντων καὶ ἔσπευσε διὰ δευτέρου ἄρθρου του νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν πρόκειται μόνον περὶ αὐτοῦ; Ἢ ἔσπευσε νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν μεγάλην ὕβριν του, ὅτι μόνον μία μητέρα ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι καθὼς τοῦ εἶχον ὑποσχεθῆ εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον μου, θὰ ἐπραγματευόμην κεφάλαιον πρὸς κεφάλαιον ὅλας τὰς κατὰ τῶν Ἑλληνίδων κατηγορίας του, καὶ ἀγγότερα θὰ τοῦ ἦτο δύσκολον νὰ δικαιολογηθῇ;

Καὶ διὰ τοῦτο συγκαταβαίνει σήμερον μέχρι τοῦ σημείου, νὰ ἀνεύρῃ τοὐλάχιστον Ἑλληνίδας μητέρας εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐνῷ ἡ πρωτεύουσα εἶναι γεμάτη ἀπὸ γυναικεῖα τέρατα, ἀναμφιβόλως;

Ἂς ἡσυχάσῃ καὶ δι' αὐτό. Αἱ μητέρες τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰς ὁποίας, ἴσως, συγκαταριθμεῖται καὶ ἡ ἰδική του, στέκονται τόσον ὑψηλά, ὥστε καμμία ὕβρις καὶ καμμία συκοφαντία νὰ μὴ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῶν. Αἱ μητέρες τῶν Ἀθηνῶν δὲν εἶναι μόνον αἱ ἑκατὸν ἢ αἱ πενῆντα τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ εἰς τὸν κόσμον — ἐὰν πηγαίνῃ, ἢ εἰς τῆς Στίνη, ἐὰν πηγαίνῃ καὶ ἐκεῖ — ἀλλ' εἶναι ἴσως εἴκοσι ἕως τριάκοντα χιλιάδες γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι κάθε ἡμέραν ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ ἀγωνίζονται μέσα εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ σπιτιοῦ των, πῶς νὰ οἰκονομήσουν τὰς περιστάσεις καὶ πῶς νὰ κατορθώσουν μὲ διακοσίας ἢ τριακοσίας δρ. τὸν μῆνα εἰσόδημα — αὐτὸ εἶναι κατὰ μέσον ὅρον τὸ εἰσόδημα τῶν μεσαίων κοινωνικῶν μας τάξεων — νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας των, δηλαδὴ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς τροφῆς, καὶ τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῶν διδάκτρων τῶν παιδιῶν, καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ἰατροῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐκτάκτων, τὰ ὁποῖα ἡ κοινωνικὴ θέσις καθενὸς ἐπιβάλλει. Καὶ περνοῦν αἱ δυστυχισμέναι αὐταὶ μητέρες πολλάκις νύκτας ὅλας ἄγρυπνοι, διὰ νὰ γυρίσουν ἀπὸ τὴν ἀνάποδη τὸ φόρεμα τῆς κόρης καὶ τὴν στολὴν τοῦ ἀγοριοῦ, ὅπως παρουσιασθῇ καὶ αὐτὴ καὶ ἐκεῖνο τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς τὸ σχολεῖόν του τακτικά, καθαρὸν καὶ μὴ χάσῃ τὸ μάθημά του. Καὶ μένουν ἀκόμη ἄγρυπνοι διὰ νὰ πλέκουν κάλτσες καὶ νὰ ράπτουν ὑποκάμισα καὶ νὰ συνδυάζουν τὰ πλέον ἀσυνδύαστα πράγματα εἰς ὑπολογισμοὺς καὶ λογαριασμοὺς καὶ προσθαφαιρέσεις, καὶ διὰ νὰ κανονίσουν πόσα θὰ δώσουν εἰς τὸν ψωμᾶ καὶ πόσα εἰς τὸν ἔμπορον καὶ πόσα εἰς τὸν

μπακάλη, ὥστε ὅλοι νὰ ἱκανοποιηθοῦν, καὶ ὁ σύζυγος νὰ μὴ στενοχωρηθῇ ἐνοχλούμενος ἀπὸ τοῦτον ἢ ἀπὸ ἐκεῖνον. Καὶ πολὺ συχνά, συχνότατα, μεγάλη μερὶς τῶν γυναικῶν αὐτῶν ἔχει νὰ παλαίῃ κατὰ παθῶν καὶ τρομερῶν ἐλαττωμάτων συζύγου χαρτοπαίκτου, ἢ ἐλδότου, ἢ μεθύσου, ἢ δυστρόπου, καὶ ἐν τούτοις ὑποφέρουν μὲ καρτερίαν καὶ ἡρωϊσμὸν μάρτυρος καὶ ἀποκρύπτουν ἀπὸ τὸν κόσμον τὴν νυχθημερινὴν ἀγωνίαν τῆς ψυχῆς των καὶ μένουν μεθ' ὅλα αὐτὰ ἔντιμοι σύζυγοι καὶ καλαὶ μητέρες. Καὶ μένουν κλεισμένοι μῆνας ὅλους εἰς τὸ σπίτι των, διότι δὲν ἔχουν φόρεμα ἢ ὑποδήματα, ἀφοῦ πρέπει τὰ παιδιά των νὰ εἶναι καλὰ καὶ καθαρὰ ἐνδεδυμένα καὶ ὑποδημένα καὶ δι' αὐτὰς δὲν ἔμεινε περίσσευμα.

Καὶ πολλαί, πλεῖσται ἀπὸ αὐτάς, ὅσαι ἔτυχε νὰ εἰξεύρουν ἀρκετὰ γράμματα, γίνονται αἱ ἴδιαι διδασκάλισσαι καὶ αἱ προγυμνάστριαι τῶν παιδιῶν των καὶ τὰ βοηθοῦν εἰς τὸ βασανιστικὸν σύστημα τῆς ἐκπαιδεύσεώς των καὶ προσπαθοῦν νὰ λειαίνουν τὸν δρόμον των εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὅπου ὑπάρχει πατέρας σκληρὸς νὰ μετριάζουν τὴν σκληρότητά του, ἡ ὁποία πολλάκις καταστρέφει καὶ τὴν ἀγαθωτέραν ἀκόμη φύσιν τοῦ παιδιοῦ;

Ἰδοὺ ποῖαι εἶναι αἱ μητέρες τῶν Ἀθηνῶν, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων, μετρουμένων εἰς τὰ δάκτυλα. Διότι καὶ ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ζοῦν πολυτελῶς, ἐπειδὴ ἔχουν χρήματα καὶ εἶναι πλούσιαι, δὲν ἔπεται ὅτι δὲν εἶναι διὰ τοῦτο καλαὶ σύζυγοι καὶ καλαὶ μητέρες. Εἰς αὐτὰς βεβαίως ἐπιβάλλεται ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ κοσμικὴ ζωή, διότι διὰ τοῦ μέσου τούτου μόνον τὸ χρῆμα κυκλοφορεῖ καὶ διοχετεύεται ἀπὸ τὰ ἀδαμαντοστολισμένα χέρια εἰς τὰ χέρια τὰ πτωχὰ καὶ ἐργατικὰ καὶ τὸ ἐμπόριον ζωογονεῖται καὶ ἡ βιομηχανία ἐμψυχόνεται καὶ αἱ τέχναι προάγονται καὶ ἀναπτύσσονται καὶ τὸ ὡραῖον ὑπεισέρχεται σιγά, σιγὰ εἰς τὴν ζωήν μας τὴν ἐθνικήν, ἡ ὁποία δὲν θὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ ὕψος τοῦ μεγάλου παρελθόντος ἄνευ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ αἰσθήματος του καλοῦ καὶ τῆς λατρείας καὶ θεοποιήσεως αὐτοῦ.

Καὶ ὅ,τι γίνεται μὲ τὰς γυναῖκας τῶν Ἀθηνῶν, γίνεται βεβαίως εἰς στενώτερον καὶ μᾶλλον περιωρισμένον κύκλον μὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπαρχιῶν. Καὶ ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐδῶ, ἡ Ἑλληνὶς μητέρα στέκεται εἰς ὡραῖον καὶ ὑψηλὸν στυλοβάτην τιμῆς καὶ εἶναι ἄδικον, σκληρόν, ἀντεθνικὸν καὶ ἀντιπατριωτικὸν ἀκόμη νὰ εὑρίσκωνται χεῖρες Ἑλλήνων ἀνδρῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ ὑψώνωνται θρασεῖαι καὶ βέβηλοι καὶ νὰ ζητοῦν νὰ ρίψουν εἰς τὸν βόρβορον τὸν ὡραῖον θρόνον, ὃν ἡ ἀγνότης καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ στοργὴ καὶ ἡ αὐταπάρνησις ἐθεμελίωσε διὰ τὴν Ἑλληνίδα μητέρα.

Εἶναι σκληρόν, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὴν μόνην χώραν τοῦ κόσμου, ὅπου ἡ κοινωνία δὲν εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ νόμους διὰ νὰ προστατεύσῃ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰς σκληρὰς μητέρας—ὅπως ὑπάρχουν τοιοῦτοι νόμοι παντοῦ ἀλλοῦ—εἰς τὴν μόνην χώραν ὅπου ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη δὲν ἔχει νὰ ἀναγράψῃ οὔτε μίαν ἴσως ποινικὴν καταδίωξιν κατὰ μητρὸς βιαιοπραγούσης κατὰ τῶν παιδιῶν της, ἢ ἐμπορευομένης τὰ παιδιά της, ὅπως γίνεται, κύριε ξενολάτρα ἀρθρογράφε, καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν σας καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν σας εἶναι σκληρὸν καὶ ἄδικον καὶ ἀντεθνικὸν καὶ ἀντιπατριωτικόν, νὰ θέλετε νὰ ἀποδείξετε ὅτι αἱ Ἑλληνίδες δὲν εἶναι καλαὶ μητέρες.

Ὅτι πιθανὸν νὰ μὴ παρασκευάζωνται καλὰ διὰ τὸ μέγα ἔργον τῆς μητρότητος, καὶ πιθανὸν ἡ ἀνάπτυξίς των νὰ παρουσιάζῃ ἐν τῇ ὁλότητί της πλείστας ἀτελείας, αὐτὸ δὲν τὸ διαφιλονεικῶ. Ἀλλ' εἰς αὐτὸ ποῖος πταίει; Ποῖος κανονίζει τὰ προγράμματα τῆς ἐκπαιδεύσεώς των καὶ ποῖος ἐποπτεύει τὰ σχολεῖά μας καὶ εἰς ποίας **δασκαλικὰς χεῖρας** ἀνατίθεται ἡμόρφωσίς των; Ποῖος κάμνει τοὺς νόμους τοὺς ἀνεγομένους εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος, εἰς τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἠθικῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα;

Αἱ γυναῖκες ἢ οἱ ἄνδρες;

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν εἶνε πολὺ ὑπερήφανος, δημοσιεύουσα ἀπὸ σήμερον μελέτην ἱστορικὴν ἀναφερομένην εἰς τοὺς πρώτους βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος, ἔργον τοῦ καλάμου τῆς ἐπὶ τῶν τιμῶν Κυρίας τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας κ. Πηνελόπης Παπαηλιοπούλου, τὸ γένος Λοιδωρίκη.

Ἡ σεβαστὴ συγγραφεὺς τοῦ ὡραίου καὶ ἱστορικοῦ τούτου δημοσιεύματος, ἐνῶ ἀνασκευάζει ἀφ' ἑνὸς πλανημένας γνώμας ἄλλου, δημοσιεύσαντος τελευταίως παρομοίαν μελέτην, ἀφ' ἑτέρου ἀποδίδει τὸν ὀφειλόμενον φόρον δικαιοσύνης καὶ τιμῆς εἰς τὴν ἀδικηθεῖσαν βασιλικὴν οἰκογένειαν, καὶ διὰ τῆς ἐμβριθοῦς καὶ καλλιεποῦς μελέτης της δίδει τὸν γνώμονα καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀναπτύξεως τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸν κύκλον τῆς ἀνεπτυγμένης καὶ διακεκριμένης τάξεως τῆς ἐποχῆς της. Ἂν καὶ ἠξεύρομεν πόσον προσκρούομεν εἰς τὴν μετριοφροσύνην της, ὅμως εὐχόμεθα εἰλικρινῶς, ὅπως τὸ μέλλον ἀποδείξῃ ὅτι αἱ νεώτεραι γενεαὶ δὲν ὑστεροῦν ἐκείνης καὶ εἰς τὰς γνώσεις καὶ εἰς τὴν μάθησιν καὶ εἰς ὅλας τὰς γυναικείας ἀρετάς.

«Φίλη Κυρία

Ἐκφράζουσα ὑμῖν τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὸν χῶρον, ὃν μοὶ παραχωρεῖτε εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐφημερίδα πρὸς ἀκριβῆ ἀφήγησιν τῶν ἀξιοσημειώτων συμβάντων τῆς Βασιλείας Ὄθωνος, ἐκείνων, ὧν, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου ἐν τῇ Αὐλῇ ἤμην αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης μάρτυς, ἔρχομαι συνάμα νὰ δικαιολογήσω, διατί κατὰ προτίμησιν θεωρῶ κατάλληλον τὴν Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν πρὸς τοῦτο, δι' ἀντικείμενον ἴσως ἐκτὸς τοῦ προγράμματός της, ὡς ἀφορῶν μᾶλλον καὶ τοὺς τότε καὶ τοὺς νῦν πολιτικοὺς ἄνδρας.

Ὡς σᾶς εἶπον καὶ προφορικῶς, ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ γράψω ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, παρὰ τὴν εἰδικότητά μου, διότι ἀνέγνωσα εἰς τὴν Ἀξιότιμον Ἐφημερίδα «ἡ Ἀστραπὴ» ἀφήγησιν τῶν τότε συμβάντων ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ἀλησμόνητα τῆς Βασιλείας Ὄθωνος». Τὸ ἔργον εἶναι λίαν ἀξιέπαινον, καὶ τιμᾷ τὴν δημοσιογραφίαν, ἐνδεικνύον τὸ μέν, τὸν πόθον αὐτῆς νὰ ἐπασχολήσῃ τὸ κοινὸν μὲ σοβαρὰ καὶ σπουδαῖα θέματα, τὸ δὲ νὰ διδάξῃ τὴν νέαν γενεάν πόσον πρέπει νὰ σέβεται καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὸ παρελθὸν ἐκεῖνο, τὸ ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τὸ συνκρμολογῆσαν μετὰ τόσης στοργῆς καὶ προσπαθείας τὰ συντρίμματα ἑπταετοῦς καταστροφῆς καὶ ἀναδεῖξαν τὴν μικρὰν ἐλευθερωθεῖσαν γωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, μετὰ τετρακόσια ἔτη δουλείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρετήρησα, ὅτι πλεῖσται πλάναι εἰσεχώρησαν εἰς τὸ ἀξιόλογον ἐκεῖνο δημοσίευμα, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας καὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς Αὐλῆς της, θίγοντα τὴν ἀξίαν τῆς γυναικός, καὶ μειώνοντα σημαντικῶς τὰς ἀρετὰς Βασιλίσσης ὑπερόχου, νομίζω καθῆκόν μου, νὰ ἐπανορθώσω τὰς πλάνας ταύτας, φέρουσα εἰς φῶς καὶ πάσας τὰς ἀρετὰς Αὐτῆς, πάσας τὰς πράξεις της. Καὶ τοῦτο ὄχι μόνον ἐκ καθήκοντος πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς εἰς τὰς Ἑλληνίδας, τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ ἄλλως τε τὴν δημοσίευσιν τῆς μελέτης μου κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν.

Ναὶ Κυρία, ἡ Ἑλλὰς εὐτύχησε νὰ ἔχῃ Βασιλίσσας ὑπερόχους, αἱ ὁποῖαι συνησθάνθησαν πάντοτε τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των, καὶ ἐγνώρισαν νὰ συνενώνουν τὰ καθήκοντα μητρὸς καὶ συζύγου μὲ τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα Ἀνάσσης καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Στέμματός των.

Ἂς ἐλπίσωμεν, ὅτι καὶ ἡ μέλλουσα Ἄνασσα, καθ' ἃ ἔχομεν ἤδη δείγματα, θὰ βαδίσῃ τὴν ὁδόν, ἣν προεχάραξαν αἱ προκάτοχοί της.

Πηνελόπη Παπαηλιοπούλου

ΟΙ ΒΑΥΑΡΟΙ ΚΑΙ Η ΑΗΣΤΕΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ἀπὸ τοῦ 1843 μέχρι τοῦ 1849.

Ἐπιλαμβανομένη τοῦ ἔργου τῆς ἀνασκευῆς τῶν γραφέντων ἐπὶ τῶν πράξεων καὶ ἰδεῶν τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὰ δράσαντα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρόσωπα, θέλω ἀκολουθήσει κατὰ σειρὰν τὸν καλῇ τῇ πίστει βεβαίως ἐν τῇ Ἐφημερίδι «ἡ Ἀστραπὴ» δημοσιεύσαντα ταῦτα, πλήνἀτελεῖς λαβόντα πληροφορίας, ἐκ προσώπων, ἴσως πλανηθέντων ἐπίσης ἐν τῇ ἐξάψει τῆς τότε κατὰ τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ.

Ὁ γράψας, εἰσηγούμενος τοῦ θέματος «Τῶν ἀλησμονήτων τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος» ἀποδίδει τὴν ἀφορμὴν τῆς κατὰ τοῦ Βασιλέως καταφορᾶς ἥτις παρεσκεύασε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1843 καὶ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Συνταγματικοῦ Πολιτεύματος, εἰς τοὺς Βαυαρούς, τοὺς καταλαβόντας τὰς ἀνωτάτας θέσεις καὶ παραγκωνίσαντας τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου.

Αὐτὸ δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, ἀλλὰ νομίζω, ὅτι αὕτη ἦτο μία ἐκ τῶν αἰτιῶν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 43. Ὁ Ἕλλην βεβαίως δὲν δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς νὰ ἀναμιγνύεται εἰς τὰ κοινά, μὲ τὴν εὐγενῆ ὅμως φιλοδοξίαν νὰ εἶνε ὠφέλιμος εἰς τὸν τόπον του, καὶ τὴν ἀρετὴν νὰ εἶναι ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Ἀρχουσαν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν περιβάλλει πάντοτε μετὰ σεβασμοῦ καὶ στοργῆς καὶ ὑπὸ τὰς μᾶλλον ἀκόμη ἀντιθέτους περιστάσεις. Τὴν δημοκρατίαν δὲν ποθεῖ ὁ Ἕλλην οὐδόλως, οὐδ' ἐννοεῖ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν ἰσότητα. Θέλει νὰ αἰσθάνεται ὑπεράνω αὐτοῦ μίαν Ἀρχὴν σταθεράν, καὶ μίαν στιβαρὰν χεῖρα διευθύνουσαν τὴν τύχην του. Διὰ τοῦτο καὶ ἔμεινε πικροιμιώδης ἡ φρᾶσις τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν Μεταπολίτευσιν τοῦ 1862, «*Βασιλέα καὶ ἂς εἶνε ἀπὸ ξύλο*». Τοὺς ξένους τιμᾷ καὶ σέβεται, ἀλλὰ δὲν τοὺς θέλει «*καὶ τὰ σπέρνουν εἰς τὸ χωράφι του*» ἐνῶ δέχεται παρ' αὐτῶν εὐγνωμόνως τὸ κατάλληλον τῆς καλλιεργείας ἄροτρον.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ βεβαιώσω εἶναι ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ὄθων δὲν ἔδωκε τὸ Συνταγματικὸν πολίτευμα εἰς τὴν χώραν μέχρι τοῦ 43, διότι ἐφρόνει, ὅτι τὸ Ἔθνος δὲν ἦτο ἀκόμη παρεσκευασμένον πρὸς τοῦτο. Καὶ εἶχε δίκαιον. Δέκα μόλις ἔτη μᾶς ἐχώριζαν τότε ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεώς μας εἰς Βασίλειον ἐλεύθερον καὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης πολιτικῆς ἀνωμαλίας τῆς ἐπελθούσης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καποδιστρίου. Ὁ λαὸς ἐδίψα εἰρήνην, ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τὰ γεωργικά του ἔργα, εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν ἐρειπωμένην καλύβην του μᾶλλον ἢ νὰ ὑποβληθῇ ἐκ νέου εἰς τὰς συγκινήσεις τῆς κάλπης καὶ τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἠννόει. Ὅθεν πλανᾶται ὁ γράψας, ἢ κακῶς πληροφορημένος εἶνε, λέγων εἰς τὸ φύλλον τῆς Ἀστραπῆς τῆς 13. Ἰουλίου 1902 ταῦτα:

«*Ὁ λαὸς ὁλόκληρος συνώμοσεν ἐναντίον τοῦ Βασιλέως, ἡ πρώτη δὲ ἐξέγερσις ἐσημειώθη διὰ τοῦ καταρτισμοῦ ληστρικῶν συμμοριῶν, αἵτινες κατόπιν μετεβλήθησαν εἰς ἀνταρτικὰ σώματα ἅτινα εἰργάζοντο πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ καθεστῶτος, Καὶ μεθ' ὅλα ὅμως ταῦτα ὁ Ὄθων ἐξηκολούθει δι' ὅλων τῶν πράξεών του δηλῶν ὅτι ἐδυσπίστει εἰς πᾶν ὅτι Ἑλληνικόν, καὶ ἡ ἀπόλυτος Μοναρχία εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ*»

Πολὺ βαρεῖα μομφὴ ἀποδίδεται διὰ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὸν Βασιλέα Ὄθωνα, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε ἐδυσπίστησεν *εἰς πᾶν ὅτι ἑλληνικὸν* τοὐναντίον εἶχε τόσην πεποίθησιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἐξετίμα τόσον τὴν νοημοσύνην του καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην του, ὥστε πάντοτε ἐσυγχώρει τὰς κατὰ καιροὺς λαϊκὰς ἐξεγέρσεις ἀποδίδων ταύτας εἰς τὰς μικροφιλοδοξίας τῶν ἐπιτοπίων ἰσχυρῶν, οἵτινες παρέσυραν τὸν λαόν, ἄκοντα. Καὶ ὅτε ὑπὸ τὰ παράθυρά του ἐκυμάτιζεν ἡ ἐπαναστατικὴ σημαία εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Καλέργη, ἐδίσταζε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ λαὸς συνεμερίζετο τὸ κίνημα καὶ ἐξῆλθε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του νὰ μάθῃ καὶ ἔμαθε καὶ εἶδε καὶ ἀντελήφθη, ὅτι ὁ λαὸς δὲν εἶχε μέρος εἰς ταῦτα καὶ ἠρνήθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Καλέργη ἀπὸ μεγάλην λεπτότητα συνειδήσεως, προτιμῶν νὰ καταθέσῃ τὸ Στέμμα ἢ νὰ βλάψῃ τὴν χώραν διὰ τῶν προώρων ἐλευθερῶν τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Ἐπείσθη δὲ μετέπειτα νὰ ἐνδώσῃ ὑπὸ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας καὶ τῶν Αὐλικῶν του, καὶ ἀφοῦ ἔμαθε, ὅτι καὶ ἐπιφανεῖς πολιτικοὶ συνεμερίζοντο τὴν ἰδέαν.

Διὰ τοὺς Βαυαροὺς ὁ Βασιλεὺς Ὄθων δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἰδιαιτέραν νεῦνοιαν. Τοὺς ἠνείχετο, δύναταί τις εἰπεῖν, καθόσον ἡ ὠφελιμότης των ὡς διοργανωτῶν τῶν διαφόρων κλάδων καὶ τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας τῶν Ὑπουργείων ἦτο ἐπιβάλλουσα. Διότι τότε οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ, ἀγνοῶν, φυσικά, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγὸν ζωῆς, τοὺς διοικητικοὺς ὀργανισμοὺς τῶν προαιώνων πολιτισμένων κρατῶν. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν τοῦ στρατοῦ τῆς ξη-

ρᾶς διοργάνωσιν ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς Βαυαρούς, ἐνῶ τὴν τῆς θαλάσσης ἀφῆκεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἄριστα ὑπ' αὐτῶν διοργανωμένην ἤδη.

Οἱ Βαυκροὶ ἔκαμαν βεβαίως πολλὰ λάθη, μὴ ἀντιληφθέντες καλῶς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα· ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἐκράτησε πάντοτε τὴν πλάστιγγα τῆς δικαιοσύνης μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ὅταν ὑπεστήριξε τὸν σχηματισμὸν τῶν εὐζωνικῶν ταγμάτων ἐναντίον τῆς ἐπιθυμίας τῶν Βαυκρῶν, ἔπραξε τοῦτο διότι εἶχεν ἐννοήσει ὅτι ἄνθρωποι πολεμοῦντες μέχρι τῆς χθὲς καὶ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη οὐὲν ἦτο δυνατὸν τὴν ἐπαύριον ἡσύχως νὰ ἀφοπλισθοῦν, καὶ νὰ λάβουν εἰς χεῖρας τὸ ἄροτρον ἢ τὴν σκαπάνην, καὶ νὰ εἰσέλθουν ἀγογγύστως εἰς τὰς στενὰς σκελέας καὶ τὰ ἀσφυκτικὰ περιλαίμια, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Βαυαροὶ ἐννόουν νὰ δημιουργήσουν τὸ Ἑλληνικὸν πεζικόν, ἀποδίδοντες ὡς μὴ ὤφειλε, πολλὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν περιβολήν. Οἱ Ἕλληνες εἰς πολλὰ παρεξηγήθησαν ἀπὸ τοὺς Βαυαροὺς καὶ ἀδίκως πολλάκις κατεκρίθησαν ὡς π. χ. οἱ ἀποφεύγοντες νὰ προσέρχωνται ὡς κληρωτοὶ εἰς τὸν στρατόν, τοὺς ὁποίους, ἂν θελήσῃτις νὰ ψυχολογήσῃ θὰ εὕρῃ ὅτι εἶχαν δίκαιον. Συνειθισμένοι εἰς τὸν ἐν ὑπαίθρῳ βίον, εἰς τὸ κομψὸν καὶ ἐλαφρὸν ἔνδυμά των, καὶ τὰ εὐπετῆ *τσαρούχια* των ἀπεστρέφοντο τὴν πειθαρχικὴν ζωὴν καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐζύγιζε πέραν τῆς ὀκᾶς. Καὶ διὰ τοῦτο παρετηρήθη τὸ ἀπίστευτον καὶ ἔκτακτον, ἀλλ' ἱστορικῶς ἀληθὲς φαινόμενον κληρωτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὸ θάρρος νὰ κόπτουν εἰς τὸ ἄκρον ἕνα τῶν δακτύλων των διὰ νὰ θεωρηθοῦν ἀνίκανοι *διὰ τὸν στρατόν*.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἀπέλθουν τῆς Ἑλλάδος οἱ Βαυαροί, ὡς προσκρούοντες εἰς ἕκαστον βῆμά των κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλ' ἐπίσης ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι ἡ διάβασίς των ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἦτο εὐεργετική.

Ἡ ἄκρα τιμιότης των, ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν νόμων, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων, ἡ ἀβροφροσύνη, ὁ ἱππότισμὸς τῶν ἀρχαίων χρόνων ἦσαν παραδείγματα ἐπίκαιρα εἰς τὸ νεαρὸν Ἔθνος κατὰ τὰ πρῶτα βήματά του πρὸς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν. Ὅσοι δὲ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦσαν τῶν ὅπλων ἄνθρωποι, ἀλλὰ τεχνῖται ὡς οἱ Τήνιοι οἱ Θηραῖοι οἱ Ἠπειρῶται καὶ ἄλλοι, καταδιωκόμενοι ἐκ τῶν ὑποδούλων μερῶν καὶ κατ' ἀνάγκην συγκεντρωνόμενοι εἰς Ἀθήνας, ἐγένοντο οἱ μαθηταὶ τῶν Βαυαρῶν, οἵτινες μετὰ μεγάλης ὑπομονῆς καὶ πατριωτικῆς μερίμνης ἐδίδαξαν, ὡς μόνην ἀμοιβὴν ἔχοντες τὴν ἠθικὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι ἀνέδειξαν μαθητὰς ἀξίους.

Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ κάμω μνείαν τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα προσέφερεν ἡ Βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Βαυαρίας καὶ οἱ μεγάλοι πολιτικοὶ αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσι, ὡς εἶναι γνωστὸς ὁ Φιλελληνισμὸς τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου πατρὸς τοῦ Ὄθωνος, τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ λογισμοὶ περιεστρέφοντο εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς εὐημερίας, καὶ ὑγιοῦς προόδου τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο τὸν υἱόν του Ὄθωνα μὲ ὅλον τὸν φανατικὸν καθολικισμὸν ὅστις ὑπάρχει ἐν Βαυαρίᾳ ἐσυμβούλευσε νὰ νυμφευθῇ Λουθηρανὴν Πριγγίπισσαν, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Ἀγγλίαν ἐξ ἑνὸς καὶ νὰ δείξῃ τὴν ἀνεξιθρησκείαν του ἐξ ἄλλου. Ἄλλωστε ἐφημίζετο ἡ Βαυαρία μεταξὺ τῶν ἄλλων Γερμανικῶν κρατῶν καὶ πρὸ τῆς ἑνώσεως καὶ μετά, ὡς τὸ μᾶλλον ὑψηλόφρον ἔθνος, τὸ διαφυλάξαν τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων οἴκων, τὴν σεμνότητα τῶν τρόπων, τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν λατρείαν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς ὡραίας τέχνας.

* * *

Ὁ γράψας ἀναφέρει πρὸς ταῖς ἄλλαις αἰτιάσεσι τοῦ σχηματισθέντος κατὰ τοῦ Βασιλέως ρεύματος ὅτι ἠναγκάσθησαν, ὡς ἐκ τῆς ἐπιμονῆς του πρὸς τὴν ἀπολυτοφροσύνην, νὰ προστρέξουν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον, καὶ κατόπιν οἱ λῃσταὶ μετασχηματισθέντες εἰς ἀνταρτικὰ σώματα ἐπέβαλαν εἰς τὸν Βασιλέα τὰς περὶ ἐλευθέρων θεσμῶν γνώμας των.

Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀκριβές. Οἱ πάντες γνωρίζομεν, ὅτι λῃστεία ὑπὸ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως δὲν ὑπῆρξε εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἡλικιωμένοι ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ οἱ νεώτεροι κατὰ παράδοσιν. Καὶ εἰς τοὺς χρόνους πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱ λεγόμενοι λῃσταὶ ἦσαν οἱ ἐνόπλως διαμαρτυρόμενοι, οὕτως εἰπεῖν ἐναντίον τῆς τυραννίας, καὶ διὰ τοῦτο τοσοῦτον ὑμνήθησαν εἰς τὰ δημώδη ἄσματα «Μάνα μου κλέφτης θὰ γενῶ ἀρμάτωλὸς θὰ μείνω, νὰ φάω μὲ τὴν χούφτα τὴν Τουρκιά.....»

Καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν μέχρι τοῦ 1849, ἐπίσης λῃστεία δὲν ὑπῆρξε καὶ μόνον ὡς ἐκ κληρονομικότητος καὶ εἶδος *παλληκαριᾶς* ὅταν ἐπιέζοντο κάπως ὑπὸ τῶν ἀρχῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, ἢ ἐκδικούμενοι τὴν οἰκογενειακὴν τιμὴν ἔπραττον φόνον—τὸ ὁποῖον συνέβαινε πολὺ συχνὰ-ἐπετοῦσαν εἰς τὰ ὄρη μὲ τὴν γνωστὴν ὠκυποδίαν των, καὶ ἂν ἔκαμναν καμμίαν λῃστείαν ἦτο μόνον καὶ μόνον ὅπως διατηρηθῶσι.

Ὅθεν ὁ γράψας πλανᾶται λέγων, ὅτι οἱ λῃσταὶ μετεσχηματίσθησαν εἰς ἀνταρτικὰ σώματα. Τοὐναντίον οἱ δυσηρεστημένοι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως διάφοροι ὁπλαρχηγοὶ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῆς δημιουργηθείσης ἕνεκα τῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου, ὠφελοῦντο τῆς ὑπάρξεως τῶν λῃστρικῶν συμμοριῶν. Καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς πολιτικῆς διαπάλης τῶν κομμάτων, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος πάντοτε τῆς καθιερωμένης ἰδέας,—ὅτι ὁ λῃστὴς δὲν εἶνε λῃστὴς ἀλλ' ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν, καὶ τὸ ὄργανον τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν ἐπὶ τῆς δυστροπούσης Ἀρχῆς,—τοὺς μετεχειρίζοντο δι' ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας πρὸς ἐκφόβισιν τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων των.

Καὶ οὕτω μετὰ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου ἐγένοντο αἱ μεγάλαι ἀνταρσίαι τοῦ Γρίβα, κατόπιν τοῦ Παπακώστα εἰς τὰ 1847, καὶ τοῦ Κριεζώτη εἰς τὰ 1849, οἵτινες ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἐπεβάλλοντο εἰς τὰς Κυβερνήσεις. Τότε καὶ οἱ λῃσταὶ διεφθάρησαν πλησίον τῶν ἐξημμένων αὐτῶν καὶ ἔχασαν καὶ τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ κληροδοτηθέντα ὑπὸ τῶν κλεφτῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ παρεδόθησαν εἰς ἁρπαγὰς καὶ δηώσεις καὶ βασανιστήρια πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους των. Τότε καὶ ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἔπαυσε νὰ ἀμνηστεύῃ καὶ συστηματικὴ καταδίωξις αὐτῶν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, τόσον αὐστηρὰ ὥστε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1849 ἐφέροντο εἰς Ἀθήνας αἱ κεφαλαὶ τῶν φονευθέντων ἐκ τῆς συμμορίας ὡς καὶ ἡ τοῦ ἀρχηγοῦ των Ντεβέλη.

Μετ' ὀλίγον οἱ σωθέντες λῃστὰι ἡνώθησαν μὲ τὸν Κριεζώτην, στασιάσαντα ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἤλπιζαν ὅτι μετὰ τὸ τέλος τῆς στάσεως, ἤθελαν ἀμνηστευθῆ ὅπως ἐγένετο καὶ εἰς τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Παπακώστα Τζαμάλα.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Elisabeth Barret

Σύγχρονος τοῦ μεγάλου ποιητοῦ Alfred Tennyson ἦτο ἡ ποιήτρια Elisabeth Barret. Ὅπως ὁ Tennyson ἐδημοσίευσε στίχους ἀπὸ τὸ 1826, ἀλλὰ τὸ ἀληθινὸν καὶ ἀδιαφιλονείκητον τάλαντόν του ἐφάνη τὸ 1842, οὕτω καὶ ἡ Elisabeth Barret,, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος τόμος ποιημάτων ἐδημοσιεύθη τὸ 1825, δὲν ἀνεγωρίσθη ὁριστικῶς ὡς μεγάλη ποιήτρια παρὰ τὸ 1844.

Ἡ Elisabeth Barret ἔθελξεν ἐπίσης μεγάλην καὶ σημαίνουσαν μερίδα, ἂν καὶ τὸ ἔργον της ἦτο κατώτερον τοῦ ἔργου τοῦ Tennyson καὶ εἶχε δώσει ἀπὸ τότε δείγματα ὀλιγωτέρας διαρκείας, ἐν τούτοις εἶχε μεγάλον ἀριθμὸν ἀναγνωστῶν, μὲ ἰσχυρὰν κρίσιν, οἱ ὁποῖοι ἐπροτιμοῦσαν τὰ ποιήματά της. Ἠσθάνοντο νευρικὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὸν ἁρμονικὸν θόρυβον τῶν στιχων τῆς Elisabet Barret εἰς τὸν τολμηρὸν ἐνθουσιασμόν της καὶ εἰς τὴν αὐτόματον ὁρμὴν τῆς συγκινήσεώς της. Τῆς ἐσυγχώρησαν εὐκόλως, ἀτελῆ ἐκτέλεσιν, ὑστερικὴν βιαιότητα, ἀνακρίβειαν καὶ ἀσάφειαν πυθίας. Οἱ προσεκτικοὶ κριτικοὶ μένουν ἔκπληκτοι πῶς αὐτὴ ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ποιητικὴν σύνθεσιν μὲ θρησκευτικὴν αἴσθησιν, τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ ὁλόκληρος ἀφιερώθη εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ποιητικὰς φιλοδοξίας, ἡ ὁποία ἐμελέτησε μὲ ἐκλεκτικὸν πάθος τοὺς μεγαλειτέρους κλασικοὺς ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἠδυνήθη, λησμονήσασα τὸν Σοφοκλῆ καὶ τὸν Δάντε, νὰ ἐκφράσῃ τὰς σκέψεις της οὕτως, ὥστε νὰ δύνανται νὰ παρομοιασθοῦν μὲ κύματα, τὰ ὁποῖα σπανίως εἶναι καθαρὰ καὶ ποτὲ ἥσυχα.

Ἐν τούτοις εἰς μερικὰ λυρικά της ποιήματα, καὶ σπανιώτερον εἰς τὰ σονέτα της ὑψοῦται εἰς περιπαθῆ ὕψη, τὰ ὁποῖα τῆς ἐπιτρέπουν νὰ λάβῃ θέσιν ἀμέσως μετὰ τοὺς μεγάλους ποιητὰς τῆς πατρίδος της.

Κατὰ τὸ 1850, ὅταν ἔγεινε Ms Browning, ὑπανδρευθεῖσα τὸν ποιητὴν Bobert Browning, ἔκαμνε τὰ καλλίτερα ἔργα της καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἡ ποιήτρια ἡ ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἤρχισε νὰ ἐκπίπτῃ ἡ τέχνη της καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ τελευταῖά της ἔργα εἶνε ἄμορφα, σπασμωδικά, παραδόξως ἀσύμφωνα καὶ στρυφά Ὁ θάνατός της, ὁ ὁποῖος συνέβη τὸ 1861, ἐφάνη πρόωρος, καὶ ἔθεσε τέρμα εἰς στάδιον ἀρκετὰ ἔνδοξον. Ἡ κυρία Browning μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ αἴσθημα, καὶ χαρακτηριστικὴν καλλονὴν λόγου καὶ δῶρον σκέψεως χαριτωμένης καὶ θελκτικῆς, εἶχε τὸ μεγάλο ἐλάττωμα νὰ συγχίζῃ τὰς ἰδέας καὶ νὰ νομίζῃ ὅτι τὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν ἐπιτρέπει ὕφος βίαιον καὶ παράφορον. Ἐὰν ἡ τέχνη τῆς ποιήσεως δὲν ἦτο δι' αὐτὴν ἀντικείμενον μικρᾶς σπουδαιότητος καὶ ἂν τὴν εἶχε καλλιεργήσει ἡσύχως, ἤθελε δυνηθῆ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐπιτυχέστερον τὴν ὑψηλὴν καὶ εὐγενῆ φιλοδοξίαν της.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

Ὅταν ἡ Ἄννα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν δύο ἀδελφῶν παρετήρησε τὸ πρόσωπον τοῦ λοχαγοῦ ὑπερβολικὰ ἀλλοιωμένον. Ἀφῆκε τὸν μικρὸν δίσκον μὲ τὸ γάλα ἐπάνω εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύω κλινῶν τραπεζάκι καὶ ἐπίεσε τρὶς τὸ ἠλεκτρικὸν κουδοῦνι, εἰς σημεῖον προσκλήσεως ἀμέσου τοῦ ἰατροῦ. Δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ τὸν τραυματίαν τί εἶχε, διότι ἦτο πολὺ δειλὸς καὶ πολὺ νευρικός, ἀλλ' ἐφοβήθη καμμίαν αἰφνηδίαν ἐσωτερικὴν αἱμορραγίαν.

Ἐκεῖνος τὴν ἔβλεπε καὶ ὁλονὲν ὠχρία περισσότερον, ἐνῶ ὁ ἀδελφός του, τὸν ὁποῖον εἶχε πλησιάσει καὶ ἠρώτα χαμηλοφώνως τί εἶχε συμβῆ, ἀπήντα σιγά, σιγά : Ἔβηξε πρὸ ὀλίγου πολὺ δυνατὰ καὶ διὰ μιᾶς μοῦ εἶπεν ,ὅτι ἠσθάνθη ἕνα φοβερὸν πόνον εἰς τὸ στῆθος, ὡς νὰ εἶχε κάτι σπάσει μέσα του.

Δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη ἡ μικρὰ αὐτὴ συνεννόησις, ὅταν αἴφνης ὁ λοχαγὸς ἐφάνη, ὡς νὰ ἤθελε νὰ βήξῃ καὶ πάλιν, ὡς κάτι νὰ τὸν ἔπνιγεν εἰς τὸν λαιμόν, καὶ ἕως ὅτου ἡ Ἄννα ἀνασηκώσῃ ὀλίγον τὴν κεφαλὴν καὶ φέρῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμα τὸ δοχεῖον τῶν πτυέλων, διὰ μιᾶς μὲ μίαν ἀπότομον κίνησιν ἀνθρώπου πνιγομένου ἤνοιξε τὸ στόμα του καὶ ποταμὸς αἵματος ἐπλημμύρησε διὰ μιᾶς καὶ τὰ χέρια καὶ τὸ λευκὸν φόρεμα τῆς Ἄννας ὡς καὶ τὰ λευκὰ τοῦ τραυματίου σκεπάσματα. Ὁ ἀδελφός του ἂν καὶ πονῶν, ὅμως τόσον ἐφοβήθη, ὥστε ἐπετάχθη ἀπὸ τὸ κρεββάτι του καὶ προσεπάθει νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἄνναν νὰ ἀνασηκώσουν τὸν πάσχοντα.

Ἡ κ. Λάϊν, ἡ ὁποία εἶχε τρέξει ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ ἀκρωτηριασμένου τραυματίου, εἰς τὸ ὁποῖον συνεσκέπτετο μὲ τὸν ἰατρὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εὐθὺς ὡς ἀντίκρυσε τὴν ἀκατάσχετον ἐκείνην ἀπὸ τὸ στόμα αἱμορραγίαν ἔμεινεν ὡς ἀπολιθωμένη. Εἰς τὸν ἰατρὸν δὲ ὁ ὁποῖος τὴν εἶχεν ἀκολουθήσει, εἶπεν ἀμέσως χαμηλοφώνως: εἶναι τελειωμένος. Ἀπομακρύνατε εὐθὺς τὸν ἀδελφόν του.

Καὶ ἔτρεξε πλησίον τῆς Ἄννας, ἡ ὁποία εἶχεν ἐπίσης ἀντιληφθῆ τὸν κίνδυνον καὶ ἡ ὁποία ὡς ἄγαλμα πόνου καὶ στοργῆς συνεκράτει τὸν δυστυχῆ.

Πεθαίνω! τὴν μητέρα μου! ἐψιθύρισεν ὁ λοχαγός, καὶ τὸ αἷμα ἐμποδισθὲν εἰς τὸν δρόμον του μὲ τὰ ὀλίγα αὐτὰ λόγια ἐξωρμοῦσε τώρα ἀπὸ τὴν μύτην, ἐνῶ τὸ λευκὸν μέτωπον τοῦ θύματος ἦτο περίρρητον ἀπὸ ἱδρῶτα.

Τὴν μητέρα του, νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ μητέρα του! εἶπεν ἡ κ. Λάϊν ἀγγλικὰ πρὸς τὴν φίλην της, ἐνῶ ὁ ἰατρὸς μὲ τὸν διανυκτερεύοντα νοσοκόμον μετέφεραν τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον.

Ἡ αἱμορραγία ἐξηκολούθησεν ὁρμητικωτέρα ὁλονὲν καὶ ἀκατάσχετος ἐπὶ δέκα ἀκόμη λεπτά. Ὁ πληγωμένος εἰς ἐντελῆ πλέον ἀναισθησίαν, χλωμός, παγωμένος, μόλις ἀνέπνεε. Ὅταν δὲ μετὰ ὥραν περίπου ἤνοιξεν ἀποτόμως ἡ θύρα ἡ συγκοινωνοῦσα μὲ τὸ θερμοκήπιον καὶ εἰσῆλθε δι' αὐτῆς μαυροφορεμένη καὶ ὠχροτέρα καὶ ἀπὸ τὸν θνήσκοντα ἀκόμη ἡ μητέρα του, ὁ δυστυχὴς οὔτε τὴν ἀντελήφθη, οὔτε ἠσθάνθη τὰ καίοντα χείλη της καὶ τὴν φλέγουσαν πνοήν της ἐπάνω του.

Ἡ δυστυχὴς δὲν ἔκλαυσε, δὲν ἐφώναξε, δὲν ἀναστέναξε κἄν. Τῆς ἐφαίνετο ὅτι καὶ ἡ ἐλαχίστη ταραχὴ θὰ ἐτρόμαζε τὸν πάσχοντα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευε, δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποθάνῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ δά, ἀμέσως, τὴν ἰδίαν στιγμήν, ἐφοβεῖτο μήπως τὸν κάμῃ νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του καὶ τὰς ἐλπίδας του. Αὐτὸ εἶχε συμβῇ μὲ τὸν τελευταῖον υἱόν της, τὸν ὁποῖον εἶχε χάσει ἀκριβῶς πρὸ ἑνὸς ἔτους.

Δι' αὐτό, χωρὶς νὰ προσέξῃ ὅτι τὸ κρεββάτι καὶ τὰ σκεπάσματα του ἦσαν ὅλα αἱματωμένα, ἐκάθησεν εἰς μίαν ἄκραν ἐσταύρωσε τὰ χέρια της καὶ ἔβλεπεν, ἔβλεπε προσηλωμένη τὴν λευκὴν ὡς ἀλάβαστρον μορφὴν μὲ τὸ πλαίσιον τῶν μπουκλωτῶν μαλλιῶν καὶ ἀνέμενε μὲ καρτερίαν τὴν στιγμὴν τῆς ἀφυπνίσεως τοῦ ἀγαπημένου της.

Ἡ Ἄννα καὶ ἡ κ. Λαΐν ἀπὸ σέβας πρὸς τὸν μεγάλον καὶ ἄφωνον πόνον τῆς δυστυχισμένης γυναικός, ἀφοῦ τὸν ἐτοποθέτησαν εἰς τὰ προσκεφάλαιά του, προσεπάθουν μὲ ἐντριβὰς καὶ φιάλας ζεστοῦ νεροῦ εἰς ὅλον τὸ σῶμα νὰ τοῦ ἐπαναδώσουν ὀλίγην θερμότητα καὶ ὀλίγην ζωήν. Καὶ αἱ δύω ὠχραί, πολὺ ὠχραὶ ἐπέμεναν εἰς τὴν ἐργασίαν των, ἂν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰ ἀπηλπισμένα βλέμματα, τὰ ὁποῖα ἀντήλλασσαν, ἐπρόδιδαν ὅτι εἶχαν χάσει κάθε ἐλπίδα καὶ ὅτι ἐὰν ἐξηκολούθουν νὰ ζητοῦν ζωὴν ἀπὸ τὸν θάνατον, τοῦτο ἐγίνετο διὰ νὰ κρατήσουν περισσότερον τὴν ἀτυχῆ μητέρα εἰς τὴν ματαίαν ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν της.

Ἀλλ' οἱ ἄνδρες ἰατροί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀντιλαμβάνονται πάντοτε τὴν λεπτότητα τῶν τοιούτων περιστάσεων, εἰσῆλθον αἰφνιδίως καὶ μὲ μίαν καὶ μόνην τραχεῖαν καὶ ἀπότομον λέξιν παρ' ὀλίγον νὰ ἀποκαλύψουν τὴν τρομερὰν ἀλήθειαν. Γί τὸν βασανίζετε ἄδικα, εἶπεν ὁ Κεφαλλὴν συνοδὸς τῆς Ἔμμας, δὲν βλέπετε ὅτι εἶναι.....

Ἀλλ' ἡ Ἄννα εἶχε προφθάσει νὰ τὸν διακόψῃ, θέτουσα τὸ δάκτυλον εἰς τὸ στόμα καὶ δεικνύουσα μὲ τὸ βλέμμα τὴν ἀτυχῆ.

Βλέπομεν εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν ὅλοι, διότι ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ περισσότερον καὶ καθαρώτερον ἀέρα, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του. Καὶ σύρουσα τὴν γηραιὰν κυρίαν μὲ στοργὴν κόρης ἀπὸ τὸ χέρι: Ἐλᾶτε μαζή μου, τῆς εἶπε, ὅταν θὰ εἶναι καιρὸς θὰ μᾶς φωνάξουν. Καὶ ἐνῷ ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν θύραν, τὴν συγκοινωνοῦσαν μὲ τὸν μεγάλον κοιτῶνα, διέτασσε τὸν νοσοκόμον νὰ ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον, διότι, ἐξηκολούθει λέγουσα πρὸς τὴν μητέρα, ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἀέρα καθαρόν, πολὺ καθαρόν.....

Οἱ ἄνδρες τοῦ μεγάλου κοιτῶνος δὲν εἶχαν ἀντιληφθῇ τίποτε ἀπὸ τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ λοχαγοῦ των, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τοὺς ἐχώριζεν ἕνας μόνον τοῖχος. Δι' αὐτὸ τὰ πρόσωπα ὅλων ἦσαν ἀκόμη εὔθυμα καὶ εὐχαριστημένα, καὶ εἰς τὸ ἡμίφως τοῦ δωματίου, εὐθὺς ὡς διέκριναν τὴν Ἄννην ὅλοι τῆς ἐμειδίασαν καὶ ὅσοι ἠμποροῦσαν νὰ κινοῦνται εὔκολα, ἀνεσηκώθησαν ὀλίγον εἰς σημεῖον σεβασμοῦ.

Ἡ κ. Δερῆ δὲν εἶχε ποτέ της ἰδεῖ νοσοκομεῖον, πολὺ ὀλιγώτερον κοιτῶνα τραυματιῶν. Ἦτο ἀπὸ τὰς γυναῖκας ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἡ τύχη μειδιᾷ, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς ζωῆς καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ σκορπίζῃ μειδιάματα εἰς τὸν δρόμον των κατὰ τὰ περισσότερα τῆς ζωῆς των ἔτη. Μοναχοκόρη πλουσία, εὔμορφη, καὶ καλῆς ὑγείας μὲ γονεῖς οἱ ὁποῖοι τὴν ἐλάτρευαν, ἐπέρασε τὴν παιδικὴν καὶ νεανικήν της ἡλικίαν ἀμέριμνος καὶ εὐτυχισμένη χωρὶς νὰ ἰδῇ γύρω της λύπας καὶ πόνους, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ τὴν ζωὴν τίποτε ἄλλο ἢ τὴν χαράν. Ἦτο τὸ πουλάκι τοῦ σπιτιοῦ ἔλεγεν ὁ πατέρας της, ποῦ ἐκελαϊδοῦσε μέρα νύκτα ἀκούραστα τὸ τραγοῦδι τῆς εὐτυχίας. Ὑπανδρεύθη εἴκοσι δύω ἐτῶν μὲ ἄνδρα νέον, πλούσιον καὶ ἀγαθόν, ὁ ὁποῖος τὴν ἠγάπα πολὺ καὶ ἀπέκτησε τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τέσσαρα ἀγόρια καὶ μίαν κόρην, ὅλα εὔμορφα καὶ χαριτωμένα. Τὰ ἐμεγάλωσε χωρὶς φροντίδας, ἀφοῦ ἡ μητέρα της εἶχεν ὅλας τὰς μερίμνας τῆς ἐπιβλέψεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς των.

Καὶ ἔζησε καὶ ὡς σύζυγος καὶ ὡς μητέρα χαϊδεμένη εἴκοσι χρόνια, μέσα εἰς ἕνα περιβάλλον ἀπεράντου εὐτυχίας, ἡ ὁποῖα τὴν ἔκαμνε νὰ νομίζῃ τὴν ζωὴν παράδεισον ἀληθινὸν καὶ νὰ μὴν ἐννοῇ, νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τὸν πόνον καὶ τὴν συμφοράν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἰδικοί της ἠγωνίζοντο νὰ τὴν ἀπομακρύνουν.

Καὶ ὅταν ἀργότερα τὴν στιγμήν, καθ' ἣν τέλος ἐκτύπησε καὶ τὴν ἰδικήν της θύραν ὁ θάνατος, καὶ ἐνεθρονίσθη κύριος καὶ ἄρχων ἀμείλικτος, καὶ τὴν ἐχώρισε πρῶτα ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸν πατέρα της καὶ ἔπειτα κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὰ τρία της παιδιά, καὶ τότε πάλιν πολὺ ὀλίγον εἶχεν ἀντιληφθῇ τί θὰ εἰπῇ ἀσθένεια καὶ πόνος καὶ ἀγωνία θανάτου. Ὁ ἄνδρας της εἶχεν ἀποθάνει ἔξαφνα ἀπόπληκτος καὶ ὁ πατέρας της ἐνῶ ἀπουσίαζεν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἠσθένησεν αἰφνιδίως καὶ πρὶν προφθάσουν νὰ μάθουν τὴν ἀσθένειάν του, εἶχαν λάβῃ καὶ τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου του.

Ἔπειτα εἶχεν ἔλθει ἡ σειρὰ τῶν παιδιῶν. Ἡ κόρη της εἶχε προσβληθῇ πρώτη ἀπὸ κρυολόγημα, τὸ ὁποῖον μετετράπη εἰς φθίσιν. Εὐθὺς ὡς οἱ ἰατροὶ διέγνωσαν τὸ κακὸν—ὀλίγον ἀργὰ—ὥστε τὰ σπέρματά του νὰ διαδοθοῦν καὶ εἰς τὰ δύω ἀδελφιά της—ἡ μητέρα της τὴν εἶχε συνοδεύσει εἰς τὰ βουνὰ τῆς Αὐστρίας, ὅπου ὑπάρχουν τὰ σανατόρια τῶν φθισικῶν. Ἀλλ' ἡ νόσος ἦτο καλπάζουσα καὶ ἡ κόρη ἀπέθανεν εἰς τὰ ξένα, ὡς ἀπέθαναν ἀργότερα μὲ τὸν ἴδιον θάνατον καὶ οἱ δύο μικρότεροι υἱοί της, πάντοτε ὑπὸ τὰ βλέμματα τῆς μάμμης των, ἡ ὁποία εἶχε γίνει ὡς ἔλεγεν, ἡ νεκροθάπτρια τῆς εὐτυχίας τοῦ σπιτιοῦ της.

Δὲν εἶχε λοιπὸν ἕως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ κ. Δυρὶ ἀντικρίσει ἔτσι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τὸν πόνον τὸν φυσικόν, δὲν εἶχεν ἀντιληφθῇ, ἂν καὶ εἶχε χάσει τόσους ἰδικούς της τὴν πάλην τῆς ζωῆς πρὸς τὸν θάνατον, τὴν ἀγωνίαν τοῦ θνήσκοντος καὶ τὸ σβύσιμον τὸ αἰφνίδιον τῆς ζωῆς καὶ δι' αὐτὸ ὡς κερανυομένη, ὡς ἀναίσθητος ἔβλεπε πρὶν τὸ χλω-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ ΔΕΛΤΑΡΙΑ

Διάλογος

Μπέρτα 18 χρόνων, Ἰωάννα 16 χρόνων, Μαγδαλινὴ 17 χρόνων, Ρόζα 14 χρόνων. Κάθονται καὶ ἡ τέσσερες στὴν ἀκρογιαλιά, ἀπὸ κάτω ἀπὸ μία κόκκινη ὀμπρέλα ποῦ ἔχουνε στηριγμένη στὴν ἄμμο.

Ἡ Ἰωάννα στὴν Μαγδαλινήν.—Πόσα ἔχεις ἐσύ;

Μαγδαλινή.—Ἑξακόσα δέκα τέσσαρα.

Ἰωάννα.—Ὠ! (στὴν Ρόζα) Καὶ σύ;

Ρόζα.—Χίλια δέκα ἕξη!

Ἰωάννα—Ὄχι! δὲν εἶνε δυνατόν. Αὐτὸ εἶνε νὰ τρελλαθῇ κανεὶς!

Ρόζα.—Εἶνε πολὺ λίγα. Δὲν τὰ ἔχω ὅλα ἀκόμη. Μοῦ λείπουνε. Δέν ἔχω ὅλους τοὺς Οὐμπέρ.

Μαγδαλινή.—Ὅλα, ποτὲ δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃς... Ἕνας ἄνθρωπος ποῦ θὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ταχυδρομικὰ δελτάρια ποῦ ὑπάρχουνε... σὲ ὅλο τὸν κόσμο... πρῶτον θὰ ἤτανε πολὺ εὐτυχισμένος.. δὲν θὰ μποροῦσε πλέον νὰ ζήσῃ.

Ἰωάννα.—Ναί... θὰ ἀπέθαινε ἀπὸ χαρά.

Μαγδαλινή.—... Καὶ ἔπειτα. . ὄχι... εἶναι πρᾶμα ποῦ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ... ἴσως μονάχα στὰ μυθιστορήματα ποῦ δὲν μᾶς ἀφήνουνε νὰ διαβάσουμε, μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ βρῇ.

Ρόζα.—Καὶ ὅμως ἐλπίζω νὰ τὰ ἔχω ὅλα ἀργότερα.

Μπέρτα.—Ὅταν θὰ εἶσαι παντρεμένη, καὶ θὰ εἶσαι γρηά... μὲ πολλὰ παιδιά, τότε;

Ρόζα.—Ναί, μάλιστα ἂν ἔχω πάρῃ πλούσιο ἄντρα. Γιὰ τὰ ταχυδρομικά μου δελτάρια πρέπει νὰ πάρω ἕνα ἑκατομμυριοῦχο... Ἕνα Ἀμερικάνο ποῦ νὰ εἶνε βασιλῆας κἄποιου πράγματος... ἀδιάφορο τίνος... τοῦ ἀφίνω τὴν ἐκλογήν.. βασιλῆας τῶν μηχανῶν ποῦ ράβουνε... βασιλιᾶς τῆς κόλλας.

Μπέρτα.—Ἀλλ' ὄχι, βασιλῆας τῶν ταχυδρομικῶν δελταρίων.

Ἰωάννα.—Λοιπὸν ἔχεις... χίλια ἑκατό. Καὶ τί παριστάνουνε;

Ρόζα.— Ὅλες τῆς μεγάλες προσωπικότητες τοῦ κόσμου... Τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δρεϋφούς.. Ὅλες τὶς θεατρίνες... τὸν Πάππα... τὴν Σάρα... τοὺς ἐπισήμους τῆς ἐποχῆς... δὲν ξέρω καὶ ἐγὼ τί ἄλλο.

Ἡ Μαγδαλινὴ στὴ Ρόζα.—Ἔχεις τὸν Santos-Dumont.

Ρόζα.—Βεβαίως!.. Καὶ ἀκόμη τὸν Γουλιέλμο Π... τὸν Κροῦγερ, τὸν Marchand.

Ἰωάννα—Πῶς τὸ κατορθώνεις;

Ρόζα.—Τὰ ἀγοράζω, ξοδεύω ὅλα μου τὰ χρήματα γιὰ αὐτά.. κόβω ἀπὸ τὰ φορέματά μου, τὶς μυρουδιές μου... Τώρα περιμένω νέα ποῦ μοῦ ὑποσχέθηκαν... νέα ποῦ τώρα θὰ πρωτοφανοῦν... γιὰ τὴν Μαρτινίκα... χρωματιστὰ... μὲ τὸ ἡφαίστειο. τὶς φλόγες, τοὺς ἀνθρώπους ποῦ φεύγουν... Ὠ! αὐτὸ εἶνε διασκεδαστικό!

Ἡ Μαγδαλινὴ στὴν Ἰωάννα.—Καὶ σὺ κάνεις συλλογή;

Ἰωάννα.—Ὠ λιγα πράματα ἐγώ Ἔχω περιωρισμένο εἶδος. Τοὺς ἐπισήμους συγγραφεῖς. Δέν θέλω τίποτα ἄλλο ἐκτὸς αὐτὸ τὸ εἶδος.

Μαγδαλινή —Τοὺς νέους; τοὺς ζωντανούς;

Ἰωάννα.—Βεβαίως. Δὲν θὰ μοῦ ἔκανε καμμιὰ εὐχαρίστησιν νὰ ἔχω τὸ πορταῖτο τοῦ Montaigue ἢ τοῦ Boileau. Τι φρίκη! ἐνῶ τὸ κεφάλι τοῦ d'Announzio τοῦ Porto-Rihe ἢ τοῦ François de Curel, ποιὰ εὐχαρίστησιν νὰ τὰ ἔχω! Ἔπειτα ἐγὼ εἶμαι πολὺ δύσκολη πρέπει μαζὴ μὲ τὰ δελτάρια, νὰ ἔχω καὶ ἕνα αὐτόγραφο, γραμμένο γιὰ μένα.

Μπέρτα.—Πρᾶμα ὄχι καὶ πολὺ εὔκολο. Καὶ πῶς τὸ καταφέρνεις;

Ἰωάννα.—Ἔχω ἕνα σωρὸ μέσα. Καὶ πρῶτον τοὺς γράφω. Προμηθεύομαι τὸν κατάλογο τῶν ἔργων τους καὶ ἀρχίζω ἐπάνω κάτω μὲ αὐτὸ τὸ ὕφος «Κύριε».

Ρόζα.—Τίποτε δὲν ηὕρες. Καὶ ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό, μόνον δὲν ἀρχίζω ποτὲ ἀπὸ τό, κύριε, γράφω: διδάσκαλε, ἢ ἔνδοξε διδάσκαλε

Ἰωάννα.—Αὐτὸ εἶνε ἐπαρχιώτικο.. παληὸ παιχνίδι... δὲν πιάνει πλέον θέσιν στοὺς διδασκάλους.

Ἰωάννα—Ἐξακολουθῶ: «Κύριε μία ἄγνωστη θαυμάστριά σας θὰ εἶνε ἡ εὐτυχεστέρα καὶ ἡ πλέον εὐγνώμων ἐὰν ἠθέλατε ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ τῆς ἐπιστρέψετε, μέ τὴν ὑπογραφή σας τὸ δελτάριο ποῦ σᾶς ἐσωκλείει». Ἡ «Κύριε, εἶμαι μιὰ δυστυχισμένη δασκάλισσα τῆς ὁποίας τὰ βιβλία σας ἔκαμεν γλυκιὰ τὴν μοναξιά της κτλ.» Ἡ «μοναχοκόρη ἑνὸς γέρου πατέρα στραβοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ μόνη διασκέδασις εἶνε τό διάβασμα ποῦ τοῦ κάνω τῶν θαυμαστῶν βιβλίων σας. κτλ.» Ἡ «Μόλις εἶμαι δέκα πέντε χρόνων, κύριε, εἶμαι ξανθὴ καὶ ὄμορφη, ἐδιάβασα κρυφὰ τὸ τελευταῖο βιβλίο σας, ἡ μικρὲς κόττες! Τί πνεῦμα! τί βάθος σκέψεως! τί παρατηρήσεις! Ἐὰν εἶχα μία λέξη δική σας πάνω σ' αὐτὸ τὸ δελτάριο... κτλ.» Ἡ ἄλλοτε: «Σᾶς εἶδα νὰ περνᾶτε, κύριε, ἀπὸ τὴν πλατεῖα τῆς Ὄπερας, εἶνε τώρα τρία χρόνια.... ἄκουσα τὸ ὄνομά σας... Εἴσαστε σεῖς!.. ὁ συγγραφεὺς τῆς Καταστροφῆς αὐτοῦ τοῦ τόσο μεγάλου ἔργου... Σᾶς στέλνω μαζῆ ἕνα γραμματόσημο 15 λεπτῶν μὲ τὴν ἐλπίδα ἡ «Μια δύστυχη ἄρρωστη, μιὰ φθισικὴ ποῦ δὲν τῆς μένει πολὺς καιρὸς νὰ ζήσῃ. Τέλος μὲ τὴν σειρά εἶμαι γεροντοκόρη, μοδίστρα, ὑπάλληλος σὲ γραφεῖο, κόμισσα γυναῖκα ποῦ ὁ ἄντρας της τῆς ἔχει μεγάλο περιορισμό, Ἰταλίδα, Ἱσπανίδα, Ἀγγλίδα, Ρῶσσα...

Ἰωάννα.—Ἀραπίνα;..

Ἰωάννα.—Βέβαια καὶ γιὰ Ἀραπίνα πέρασα μιὰ φορά! «Μεγάλε σργγραφέα. Θὰ κάνῃς σὲ μιὰ δύστυχη μαύρη, τὴν ὁποίαν ὅλες ἡ συντρόφισες κοροϊδεύουνε τὴν ἐλεημοσύνην μιᾶς λέξης, ἀπὸ τὸ ἔνδοξο ἄσπρο χέρι σου;»

Μπέρτα.—Σὲ ποῖον ἔγραψες αὐτά; Καὶ τί σοῦ ἀπήντησε;

Ἰωάννα.—Μία λέξη μονάχα: «Ἐξακολούθησε.»

Μαγδαλινή.—Σοῦ ἀπαντοῦνε ὅλοι;

Ἰωάννα.—Σχεδὸν ὅλοι, ὄχι τὴν πρώτη φορὰ ποῦ θὰ τοὺς γράψω, ἀλλὰ στὸ τέλος, τελειώνουνε μὲ τὸ νὰ μοῦ γράψουνε.

Μπέρτα.—Τοὺς γράφεις λοιπὸν πολλὲς φορές;

Ἰωάννα.—Ὡς ποῦ νὰ μοῦ ἀπαντήσουνε. Ὅλα κανεὶς τὰ κατορθώνει μὲ τὴν ἐπιμονήν... Ἅμα δὲν πετύχω ἀμέσως ἀλλάζω ὕφος... Συλλογίζουμαι πῶς τὸ λάθος ἤτανε δικό μου, πῶς δὲν ηὗρα τὴν κατάλληλη ἔκφρασιν. Καὶ τέλος δὲν ἀργῶ πολὺ νὰ λάβω τὸ πολύτιμο δελτάριό μου... Ἀ! μερικοὶ μ' ἐκάμανε νὰ περιμένω ἀρκετά.

Ρόζα.—Παραδείγματος χάριν;

Μπέρτα.—Ζήτησες ἀπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκούς;

Ἰωάννα.—Βέβαια, καὶ ἀπὸ ὅλους καὶ ἀπὸ τοὺς πολὺ γνωστοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς λιγότερο.

Τώρα μοῦ λείπει τοῦ Voquë τοῦ τελευταίου, τοῦ μικροῦ νέου, ποῦ ἔγινε τώρα.

Ρόζα.—Ἔχω δύο ἐγὼ τοῦ Voquë... Ἀλλάζουμε ἂν θέλῃς μὲ ἕνα δελτάριο τοῦ Loti.

Ἰωάννα.—Δὲν βαρίεσαι.

Μπέρτα.—Ἔγραψες στὸν Legouvé; Σοῦ ἀπάντησε;

Ἰωάννα.—Ναί. «*Αὐτὴ ἡ ἡλικία δὲν λυπᾶται τίποτε.*

Ρόζα.—Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ κάμῃς μιὰ ἔκτακτη συλλογή . . . Ἀλλὰ συλλογίζουμε ἕνα πρᾶμα... ἕνα φοβερὸ πρᾶμα καὶ τὸ ὁποῖο θὰ σὲ παγώσῃ. Γνωρίζεις τὸ γράψιμο ὅλων αὐτῶν τῶν κυρίων;

Ἰωάννα.—Ὄχι. Γιατί;

Ρόζα.—Εἶσαι βεβαία πῶς σοῦ γράψανε μόνοι τους; Ἄκουσε λοιπόν. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξέρῃ ἂν αὐτοὶ οἱ κύριοι, δὲν ἔβαλαν τὸν ὑπηρέτην τους νὰ σου ἀπαντήσῃ;

Μπέρτα—Ἢ τὸν γραματικό τους;

Ρόζα.—Ἔπειτα τί σὲ μέλει; Ἐσὺ τὰ πιστεύεις γιὰ δικά τους.

Ἰωάννα.—Ὄχι! ὄχι!... πιστεύω πῶς ποτὲ δὲν θὰ εἴχανε τὴν κακίαν νὰ κάνουν αὐτὸ σὲ μιὰ μικρὴ κόρη, καλὴ καὶ ὄμορφη ὅπως ἐγώ.

Ρόζα.—Ποιὸς ἤξερε, ὅταν τοὺς ἔγραφες πῶς ἤσουνα 16 χρόνων μὲ ὡραῖο ἀνάστημα καὶ μὲ ξανθὰ μαλλιά; Μποροῦσαν πολὺ καλὰ νὰ φανταστοῦν πῶς ἤκουσα μιὰ γεροντοκόρη πενῆντα δύο χρόνων, μὲ μπλοῦ γιαλιά... Καὶ τότε!

Ἰωάννα.—Μ' ἀνοίξατε τὰ μάτια... Ἀπὸ αὔριο θὰ προσπαθήσω νὰ πληροφορηθῶ νὰ βρῶ ἀληθινὸ γράψιμό τους, καὶ ἂν μοῦ παίξανε αὐτὸ τὸ παιγνίδι... Ἂν μοῦ κάνανε αὐτὸ θὰ μοῦ τὸ πληρώσουνε. Θὰ τοὺς γράψω τέτοια πράματα ποῦ δὲν θὰ μπορέσουνε νὰ μήν μοῦ ἀπαντήσουνε.

Ρόζα ἐμπιστευτικά.—Ὄχι. Στεῖλέ τους καλλίτερα τὴν φωτογραφία σου... Ἄκουσέ με . . . Αὐτὸ θὰ εἶνε καλλίτερο μέσον. Ἔτσι ἐγὼ ὅταν θέλω νὰ ἔχω κἄτι μαζῆ μὲ τὸ δελτάριο στέλνω τὸ πορτρέτο μου. Καὶ αὐτὸ τοὺς κάνει τέτοια ἐντύπωσιν, ποῦ καμμιὰ φορὰ μοῦ στέλνουνε τὸ δικό τους. Ἀλλὰ δὲν ηὗρα ἀκόμη, σὲ βεβαιόνω σ' αὐτούς, τὸν ἀραβωνιαστικὸ ποῦ ὀνειρεύομαι.

(Heuri Lauedau)

μὸν πρόσωπόν του, καί παρηκολούθει τὰς προσπαθείας τῶν δύω κυριῶν, χωρὶς νὰ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ ζωὴ ἐκείνη ἡ νέα καὶ ἡ ἀκμαία ἔσβυνεν ἐμπρός της, ὅτι τὰ μάτια ἐκεῖνα τὰ ἀκίνητα ὡς νὰ ἦσαν ἀπὸ κρύσταλλον δὲν θὰ ἀνελάμβαναν ποτὲ πλέον ζωηρότητα καὶ δὲν θὰ τῆς ὡμιλοῦσαν εἰς τὴν γλυκειὰν καὶ ἄφωνον γλῶσσαν τῆς στοργῆς.

Καὶ τώρα ποῦ ἐπερνοῦσε τὸν κοιτῶνα ὅλων ἐκείνων τῶν πονεμένων ἀνθρώπων, τῆς ἐφαίνετο παράξενον πῶς οἱ περισσότεροι ἔμεναν ἀκίνητοι καὶ πῶς δὲν ἐσηκώνοντο νὰ χαιρετίσουν καὶ διατὶ ἔμεναν εἰς τὴν ὡραίαν ἐκείνην σάλαν, τὴν ὁποίαν ἐνθυμεῖτο μόνον εἰς στιγμὰς ὅπου ἡ χαρὰ ἐβασίλευνεν εἰς αὐτὴν καὶ ὅπου ἡ Ἄννα, ἡ τώρα οἰκοδέσποινα, κόρη τότε, ἐνδυμένη μὲ τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν φόρεμα εἶχε χορεύσει μὲ τὸν ξένον ἐκεῖνον ὡραῖον κύριον τὸ ἀλησμόνητον μενουέτο, τὸν χορὸν τῶν ὡραίων κινήσεων καὶ τῶν ἁρμονικῶν στροφῶν.

ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΕΣ ΝΕΚΡΟΙ

Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας ὁ θάνατος ἑορτάζει καὶ αὐτὸς κάποιαν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Ἅδου καὶ δι' αὐτὸ ἐφιλοδόξησε νὰ στολίσῃ τὰ σκοτεινὰ βασίλειά του, μὲ μορφὸς φωτεινάς, ἀπὸ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι κάμνουν τὴν ζωὴν ὑπερήφανον καὶ ἀναδεικνύουν τὴν ἀνθρωπότητα μεγάλην καὶ ὡραίαν.

Εἰς τὸν μικρόν μας ἀκόμη τόπον αἱ μορφαὶ αὐταὶ εἶναι τόσον ὀλίγαι, ὥστε νὰ πληρώνωμεν πολὺ ἀκριβὰ τὴν φιλοδοξίαν αὐτὴν τοῦ Ἄρχοντος θανάτου καὶ ἡ ἐκλογή του τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νὰ σκορπίζῃ πολλὴν λύπην καὶ πολὺν πόνον εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ ἄνθρωποι τῆς Πολιτείας, ὅλοι μὲ μίαν ζωὴν μεγάλην εἰς δρᾶσιν μὲ μίαν ἰδιοφυΐαν καὶ θέλησιν καὶ δύναμιν ἐνεργείας πρωτοφανῆ ἔσβυσαν αἰφνιδίως, ἀποτόμως, χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ κανεὶς καὶ χωρὶς καλά, καλὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ τὸ πιστεύσῃ.

Ὁ Μοσχάκης ἀπέθανε. Ὁ Μαυροκορδάτος ἀπέθανε. Ὁ Ῥούκης ἀπέθανε, Ὁ Κουσουλάκος ἀπέθανε. Ἀλλὰ τοῦ πρώτου ἡ φωνὴ ἀπηχεῖ ἀκόμη ζωηρὰ καὶ εὔγλωτος καὶ μεστὴ εἰς ὡραῖα διδάγματα τῆς εἰς τὸν ναόν, τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀγάπης του καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεών του καὶ εἰς τὸν Παρνασσὸν καὶ παντοῦ, παντοῦ, ὅπου ἀκούραστος ἔλεγε καὶ ἔψαλλε τὸν ὡραῖον καὶ ἀτελείωτον ὕμνον τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἀγάπης. Καὶ τοῦ ἄλλου ἡ πολιτικὴ καὶ διπλωματικὴ δρᾶσις δὲν ἔπαυσε σχεδὸν καὶ τὸ ὄνομά του τὸ μεγάλον καὶ δοξασμένον πληροῖ καὶ θὰ πληροῖ ἀκόμη διὰ πολὺν καιρὸν ὁλόκληρον μίαν μεγάλην περίοδον τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Καὶ τῶν δύο τελευταίων, τῶν ἀγωνιστῶν αὐτῶν καὶ ἡρώων τῆς δημοσιογραφίας, τῶν αὐτοδημιουργῶν, ἑνὸς ἐγώ, τὸ ὁποῖον ἤξιζε καλλιτέραν τύχην, καὶ αὐτῶν αἱ μορφαὶ εἶναι ὡς νὰ ζοῦν γύρω μας, εἶναι ὡς νὰ πληροῦν τὴν δημοσισγραφικὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀτομικότητός των ὡς νὰ ἐπιβάλλουν ἀκόμη τὰς γνώμας καὶ τὰς ἰδέας των εἰς τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα εἶχαν συνειθίσει νὰ θέλουν ὅτι ἤθελαν αὐτοὶ καὶ νὰ πιστεύουν ὅτι ἐπίστευαν αὐτοί.

Ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀθανασία διὰ τοὺς ἐξέχοντας εἰς τὴν ζωήν, δίδει ὅμως περίπου μίαν ἰδέαν αὐτῆς καὶ μένει ὡς μόνη παρηγορία καὶ ἐλαχίστη ἀνακούφισις καὶ διὰ τὰς ὀρφανωθείσας οἰκογενείας των καὶ διὰ τὴν πονοῦσαν πατρίδα των.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δα Ολ. Τρ. Πορταῤιάν. Ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας. Καν Σ. Π. Κέρκυραν. Δρ. 2 ὑπὲρ τῆς καλτσομηχανῆς τῆς πτωχῆς κόρης ἐλήφθησαν. Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ θὰ ἐφρόντιζον ἐγὼ διὰ τὴν παραγγελίαν σας, ἐὰν μοὶ ἐλέγετε ὅσον θὰ χρειασθῆτε. Ἀναμένω. Καν Δ. Μ. ἐνταῦθα. Νομίζω ὅτι μία κόρη δύναται νὰ ὑπάγῃ εἰς χορόν, συνοδευομένη ἀπὸ συγγενῆ, ἐνοεῖται γυναῖκα σοβαρὰν καὶ ἀξίαν ἐμπιστοσύνης. Καν Β. Κ. Ἀγᾶ. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστίας θερμὰς δι' εὐγενῆ φροντίδα.— Κον Δ. Α. Πύργον. Συνδρομὴ κ Α. Μ. ἐλήφθη. Εὐχαριστίας δι' εὐγενεῖς πάντοτε φροντίδας.— Κον Κ. Β. Βραΐλαν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐαρεστήθητε νὰ στείλετε καὶ τὴν λήξασαν τοῦ 1902. Ὅ,τι ζητεῖτε εἶναι ἀδύνατον. Διότι τὸ ταχυδρομεῖον τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται ὅλον μαζή. Ἄλλως τε τὸ φύλλον δὲν εἶναι πολιτικὸν καὶ συνεπῶς δὲν πειράζει, ἐὰν λαμβάνωνται δύο φύλλα μαζῆ. Εὐχαριστῶ διὰ τὰς παρεχομένας πληροφορίας.

Δα Εὐ. Μ. Ἰθάκην. Καλὴ ἐπιστολή σας ἐλήφθη μετ' ἐσωκλείστου συνδρομῆς. Νέα συνδρομήτρια ἐνεγράφη ἡ κ. Α. Δ. Κ. Τσ. τῆς ἀπεστάλησαν φύλλα καὶ ἐντὸς αὐτῶν σχετικὴ ἀπόδειξις. Θερμὰς εὐχαριστίας διὰ κόπους καὶ φροντίδας εὐγενεῖς. Δα Μ. Κ. Ληξούριον. Ἐνεγράφητε. Ἀπόδειξις σᾶς ἀποστέλλετε ἐντὸς φύλλων. Εὐχαριστῶ καὶ συγχαίρω θερμῶς δι' ἰδέας προοδευτικάς.—Καν Αἰ. Ι. Π. Φαρακλάτα. Δυστυχῶς ἡ ἐν λόγῳ κυρία καθυστερεῖ τὴν συνδρομήν της καὶ τοῦ 1900 ἀκόμη. Ὥστε φυσικὰ μὲ τὰς ἰδικάς της ἐλησμόνησε καὶ τὰς ἰδικάς σας. Καν Μ. Στ. Ἀργοστόλιον. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστῶ. Ἀπόδειξις ἀποστέλλεται ἐντὸς φύλλου. Δα Κ. Τζ. Χαλκίδα. Δὲν εἶχον γράψει περὶ παλαιῶν συνδρομητριῶν, ἀλλὰ περὶ παλαιῶν ἀνταποκριτριῶν, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐνέγραψαν κατὰ καιροὺς ἄλλας συνδρομητρίας. Ὥστε ὑμεῖς δέκα οἱ ζητούμενοι ἀριθ. εἶναι τοῦ 1902 θὰ παραδοθοῦν εἰς τὸν πατέρα σας μαζὴ μὲ τὸ βιβλίον. Κον Κ. Κ. Κ. Νεάπολιν Κρήτης. Σᾶς εἶχον γράψει δελτάριον. Βραδύτερον τὰ φύλλα ἐστάλησαν.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Π ο ρ τ ο κ ά λ ι κ ο μ π ό σ τ α. Ἀφαιρεῖτε ἀπὸ παχόφλουδα πορτοκάλια τὸ λεπτὸν ἐξωτερικὸν φλοῦδι ὅπου ἔχει τὸ σπίρτο καὶ ἔπειτα τὰ ξεφλουδίζετε καὶ μὲ μχαίρει ἐπάνω εἰς σανίδι κόπτετε τὴν φλούδα των λεπτὴν λεπτήν, ὀλίγον χονδροτέραν ἀπὸ τὸ ξυστὸ κύτρον. Ἔπειτα ἀφαιρεῖτε ἀπὸ τὴν ψύχαν, ὅλα τὰ φλούδια, τὰ ὁποῖα περιβάλλουν κάθε φέταν καὶ τὰ χονδράδια τῆς μέσης καὶ δὲν ἀφίνετε τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ σποράκια ποὺ ἔχουν τὸν χυμόν, γεματίζετε τότε καὶ βράζετε 10 λεπτὰ εἰς τρία ποτήρια νερὸν τὰ φλούδια 4 πορτοκαλιῶν, τὰ βγάζετε ἔπειτα καὶ εἰς τὸ νερὸν ἐκεῖνο βράζετε μισὴ ὀκ. ζάχαριν Ὅταν πλησιάζῃ νὰ δέσῃ ρίπτετε τὰ βρασμένα καὶ κρόκ φλούδια σας, τὴν καθαρισμένην ψύχαν καὶ ἀφήνετε νὰ βράσῃ ἕως νὰ δέσῃ καλά. Τότε προσθέτετε τὸ ζουμὶ τριῶν πορτοκαλλιῶν, ἀφήνετε καὶ πάλιν νὰ δέσῃ καὶ σερβίρετε. Καὶ ὡς γλυκὸ καὶ ὡς μαρμελάτα δροσιστικὴ εἶναι ὡραῖον.

Τὸ ὡραῖον ὑπόδημα κάμνει τὸν ὡραῖον πόδα, τὸ ἰδανικὸν τοῦ ὡραίου ὑποδήματος κατασκευάζεται εἰς τὸ μέγα ὑποδηματοποιεῖον τοῦ κ. Τσάμη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου καὶ Στοᾶς Ἀρσακείου. Ἔξοχα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν γοβάκια, τέλεια καὶ ὑπὸ ἔποψιν τέχνης, καὶ ὑπὸ ἔποψιν ποιότητος, σχήματα ἐξόχως κομψά, δέρματα μεταξωτά, ἠμπορεῖ νὰ τὰ εἴπῃ τις θαυμάσια! Πᾶσα καλαίσθητος δεσποινὶς καὶ Κυρία μὴ κατασκευάζουσα τὰ ὑποδήματά της εἰς τοῦ κ. Τσάμη, τῇ ἀληθείᾳ ἀδικεῖ τὸν ἑαυτόν της καὶ τὴν καλαισθησίαν της.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ θερμῶς αἱ κ. κ. συνδρομήτριαί μας, αἱ καθυστεροῦσαι τὰς συνδρομάς των μέχρι σήμερον νὰ σπεύσουν εἰς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τὰς κ. κ. ἀνταποκριτρίας καὶ ἀνταποκριτάς μας.